

Latvijai jāturpina uzlabot izglītības kvalitāte un vairāk jākoncentrējas uz vienlīdzību, uzskata OECD

Publicēts: 19.05.2016.

[Projektu aktualitātes](#)

Saskaņā ar jaunu OECD ziņojumu Latvija kopš neatkarības atgūšanas 1991. gadā ir būtiski uzlabojusi savu izglītības sistēmu, tomēr vēl ir jāveltī daudz pūļu, lai paaugstinātu izglītības standartus un nodrošinātu to, lai kvalitatīva izglītība būtu pieejama visiem skolēniem.

Ziņojumā "Izglītība Latvijā" minēts, ka vairāk bērnu sāk skolas gaitas agrā vecumā — agrāk nekā daudzās OECD valstīs — un lielākā daļa turpina mācības arī augstākās izglītības iestādēs. Kopš 2000. gada skolēnu mācību sasniegumu līmenis ir būtiski uzlabojies: Latvijas skolēnu sniegums ir bijis līdzīgs kā vienaudžiem daudzās OECD valstīs, turklāt OECD Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas (SSNP) 2012. gada pētījumu cikls apliecināja, ka skolēnu īpatsvars ar ļoti vājām pamatzināšanām ir neliels.

"Ņemot vērā pēdējo divdesmit gadu sociāli ekonomiskās grūtības, tas ir pārsteidzoši, kā Latvija ir spējusi uzlabot savu skolēnu mācību sasniegumu līmeni," atzina OECD Izglītības un prasmju direktorāta vadītājs Andreass Šleihers (Andreas Schleicher), publicējot ziņojumu Rīgā kopā ar Latvijas izglītības un zinātnes ministru Kārli Šadurski. "Turpmāka attīstība būs galvenais priekšnoteikums Latvijas izglītības jomas un sabiedrības vispārējo mērķu īstenošanai. Lai to panāktu, daudz vairāk jākoncentrējas uz vienlīdzību, nodrošinot apstākļus augstas kvalitātes pedagoga profesijai un turpinot reformas profesionālās un augstākās izglītības jomā."

Saskaņā ar ziņojumu galvenais uzdevums ir nodrošināt vienlīdzīgas iespējas saņemt kvalitatīvu izglītību, sākot no visagrākā vecuma. SSNP 2012. pētījumu ciklā pilsētu skolēnu sniegums salīdzinājumā ar vienaudžiem no laukiem bija daudz labāks, un šī atšķirība bija līdzvērtīga vairāk nekā viena mācību gada ietvaros, kas ir par pusgadu vairāk nekā vidēji OECD dalībvalstīs. Izvērtējot agrinās bērnības izglītības un aprūpes sistēmas pārvaldību un finansējumu, secināts, ka nepieciešama daudz sistemātiskāka pieeja pedagogu un skolu vadītāju sagatavošanai, kā arī precīzāki atbalsta pasākumi skolēniem lauku reģionos.

Latvijas valsts izdevumi izglītībai un finansējums katram skolniekam visos līmeņos ir zemāki nekā daudzās OECD valstīs. Efektivitātes uzlabošanas ilgtermiņa ieguvumi būs atkarīgi no tā, cik veiksmīgas būs nesen uzsāktās vispārējās un augstākās izglītības finansēšanas reformas, un šajā jomā būs jāpieņem skaidri finansiālie lēmumi.

Pedagogu atalgojuma paaugstināšana līdz nacionāli salīdzināmam līmenim uzlabos situāciju personāla atlases jomā, tomēr liks veidot lielākas klases ar augstāku skolēnu skaita īpatsvaru attiecībā pret skolotāju skaitu. Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās dēļ Latvijai nāksies pārskatīt izglītības sistēmas kapacitāti, tostarp vispārējās un augstākās izglītības iestāžu un to darbinieku skaitu.

Latvijai būtu jāuzlabo izglītības informācijas sistēma un stratēģiskāk jāizmanto pētījumu dati, lai padarītu savu reformu dienas kārtību par prioritāti, atzīts ziņojumā. Pēdējos gados profesionālā un augstākā izglītība ir daudz ieguvusi no vairākiem būtiskiem pētījumu pārskatiem, kas kalpojuši par izglītības sistēmas reformu katalizatoru. Šādi centieni būtu jāveic arī citos izglītības sistēmas līmeņos. Skolām nāktu par labu nostiprināt pedagogu pašvērtēšanu un atestāciju.

OECD publicētais ziņojums ir pieejams [šeit](#) (.pdf)

Ziņojuma prezentācija pieejama [šeit](#) (.pdf)

Piezīme redaktoriem:

OECD valstis 2016. gada 12. maijā nolēma aicināt Latviju kļūt par organizācijas dalībnieci. Gandrīz trīs gadus ilgušo pievienošanās

sarunu laikā 21 OECD komiteja ir gan izvērtējusi Latvijas vēlmi un spēju īstenot būtiskus OECD tiesību instrumentus, gan arī salīdzinājusi Latvijas politikas un praksi ar OECD labākās politikas un prakses standartiem.

Dalība OECD ļaus Latvijai vēl vairāk izmantot plašās organizācijas zināšanas, ieteikumus un politiskos dialogus, tādējādi sniedzot atbalstu politikas veidotājiem un reformu veicējiem. Savukārt OECD dalībvalstis varēs labāk iepazīt Latvijas pieredzi dažādās jomās un mācīties no tās.

Pievienšanās līgums starp Latviju un OECD tiks parakstīts īpašā ceremonijā, kas notiks 2. jūnijā, ikgadējās OECD Padomes ministru līmeņa sanāksmes laikā Parīzē. Latvija kļūs par organizācijas dalībnieci, tiklīdz būs veikusi nepieciešamās valsts līmeņa darbības, lai pievienotos OECD Konvencijai, un deponējusi pievienšanās instrumentu Francijas valdībai, OECD Konvencijas depozitārijam.

Informāciju sagatavoja OECD

Sabiedrisko attiecību un komunikācijas direktorāts

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/latvijai-jaturpina-uzlabot-izglitibas-kvalitate-un-vairak-jakoncentrejas-uz-vienlidzibu-uzskata-oecd>